

Основні напрями змін мають бути такими:

- коригування організаційної структури і системи контрактів ОРЕ;
- удосконалення системи ціноутворення;
- перехід від адміністративного втручання на регулюючий контроль;
- удосконалення енергоринку зовнішніх взаємин.

Кінцева мета реформування - перехід до повномасштабного конкурентного ринку, який включає в себе - ринок двосторонніх контрактів, балансуючий ринок на незавершені по двостороннім контрактами обсяги електроенергії і ринок додаткових послуг. [4].

Особливістю виробництва електричної енергії є його нерозривний зв'язок з споживанням, що створює для виробника проблему оптимального використання генеруючої потужності. В умовах нерівномірності електроспоживання виробник прагне до економічно раціональному виробництву електроенергії з урахуванням забезпечення резерву та здійснення ремонту обладнання.

Формування інвестицій на основні зміни - важливий напрямок маркетингу в електроенергетиці. Інвестиції можуть бути сформовані з декількох джерел: амортизації, прибутку, позикових коштів, надходжень від продажу акцій. Всі ці джерела необхідно оцінити з точки зору їх доцільності з урахуванням ставки кредитування, доходів на випущені акції та ін.

Таким чином, маркетинг в електроенергетиці має свої особливості і необхідний в умовах переходу до ринкових відносин.

Список літератури:

1. Крикавський Є.В. Маркетинг енергозабезпечення: [монографія] / Є.В. Крикавський, Н.С. Косар, Л.А. Мороз. – Львів: Національний університет “Львівська політехніка”, 2001. – 196 с.
2. Дьяков А.Ф. Менеджмент и маркетинг в электроэнергетике / А.Ф. Дьяко., Б.К. Максимов, В.В. Жуков, В.В. Молодюк // -3-е издание, 2007 . – 505 с.
3. Основы маркетинга / [Котлер Ф., Амстронг П., Сондерс Д., Вонг В.] [пер. с англ.]. – [2-е европ. изд.] – М., СПб.; К.: Издательский дом “Вильямс”, 2000 – 944 с.
4. Левицька А.В. Ідентифікація і аналіз передумов відновлення процесу реформування в електроенергетиці України / А.В. Левицька // Праці Одеського політехнічного університету: Науковий та науково-виробничий збірник. – Одеса, 2012. – Вип. 2(39). – С.335-339.

Лисенко О.А.

КЛАСИФІКАЦІЯ ЧИННИКІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ФІНАНСОВУ СТІЙКІСТЬ

Науковий керівник: ст. викл. каф. менеджмента Філіппов В.Ю.

Одеський національний політехнічний університет, Одеса

В ринкових умовах суб'єкти господарювання самостійно залучають фінансові ресурси, намагаються ефективно їх розміщувати з метою забезпечення безперебійної підприємницької діяльності, здійснюють самостійний пошук контрагентів. Фінансова стійкість підприємства характеризується таким станом фінансових ресурсів, який відповідає потребам розвитку та вимогам ринку. А в сучасних умовах фінансова стійкість стає якісною характеристикою фінансових можливостей підприємства та його партнерів. Ринкова трансформація вітчизняних підприємств вимагає якісно нового підходу до оцінки фінансового стану підприємств, до його необхідності та значущості в системі фінансового управління. Виняткового значення набуває визначення кількісних

і якісних величин, які б характеризували стабільність, надійність підприємства як партнера в ринкових відносинах, його здатність маневрувати фінансовими ресурсами для досягнення ефективної підприємницької діяльності. Тому важливим є обґрунтування методики визначення фінансової стійкості підприємств, основних критеріїв та показників її визначення, встановлення місця цієї оцінки в системі фінансового аналізу та фінансового менеджменту. Особливої уваги потребує виявлення закономірностей дії внутрішніх та зовнішніх факторів зміцнення фінансової стійкості вітчизняних підприємств.

Фінансову стійкість підприємства та чинники що на неї впливають висвітлено в багатьох працях як вітчизняних, так й іноземних авторів. Значний внесок зробили Подольська В.О., Оржинська О.О. [1], Яріш О.В., Шелудько В.М. [2], Білик М.Д., Цал-Цалко Ю.С., Мороз Ю.Ю., Денисюк О.Г. [3], Філімоненков О.С., Савицька Г.В. [4], Ізмайлова К.В. [5], Лахтіонова Л.А. Мамонтова Н.А. та інші. Разом з тим оцінювання фінансової стійкості потребує подальшого дослідження, оскільки кожен з авторів пропонує різні підходи до визначення даного поняття, які характеризують тільки окремі аспекти цієї досить складної економічної категорії.

Щоб вижити у конкурентній боротьбі й зміцнювати свої ринкові позиції, підприємство повинне здійснювати постійний пошук резервів підвищення фінансової стійкості своєї діяльності за допомогою ощадливого використання ресурсів, виявлення і впровадження передового досвіду, наукової організації праці, попередження зайвих витрат, різних недоліків у роботі.

На фінансову стійкість підприємства впливає ціла низка чинників. З метою управління окремими з них, посилення чи послаблення їх впливу на фінансову стійкість підприємства їх можна об'єднати в групи залежно від рівня виникнення та ступеня значущості

За рівнем виникнення виділяють внутрішні та зовнішні чинники. Залежно від ступеня їх значущості виділяють чинники I рівня (базові), II рівня (похідні) та III рівня (деталізуючі).

Чинники I рівня - це узагальнюючі (базові) чинники, які є результатом впливу чинників II і III рівнів і водночас виступають генератором взаємодії більш дрібних чинників.

До чинників I рівня відносять:

1. фазу економічного розвитку системи;
2. стадію життєвого циклу підприємства.

Чинники II рівня - похідні. Вони є результатом дії основоположних (базових) чинників (фази економічного розвитку системи та стадії життєвого циклу підприємства). До складу чинників II рівня (похідних) належать:

1. середній рівень доходів населення;
2. демографічна ситуація;
3. соціальна політика держави;
4. податкова політика держави;
5. грошово-кредитна політика;
6. амортизаційна політика;
7. загальний рівень стабільності;
8. стратегія управління обсягами діяльності;
9. стратегія управління активами;
10. стратегія управління капіталом;
11. стратегія управління грошовими потоками.

Чинники II рівня бувають як зовнішніми, так і внутрішніми.

Чинники III рівня – є деталізуючими. За допомогою їх з'ясовують і деталізують механізм впливу на фінансовий стан підприємства похідних чинників. До чинників III рівня (деталізуючих) відносять:

1. рівень конкуренції;
2. рівень інфляції;
3. склад та структуру активів;
4. стратегію управління власними фінансовими ресурсами та позиковим капіталом;
5. стратегію управління ризиком.

Фінансова стійкість підприємства передбачає такий стан фінансових ресурсів раціонального розпорядження, якими гарантується наявність власних коштів, стабільна продуктивність і забезпечується процес розширеного відтворення. Недостатня фінансова стійкість підприємства найчастіше зумовлює неплатоспроможність, надмірна - створення надлишкових запасів і резервів, що збільшує витрати на їхнє утримання, стримує темп розвитку підприємства. Тому правильність підходів до кількісної оцінки фінансової стійкості підприємства вкрай важлива для нього, бо дає змогу виявити причини фінансової дестабілізації, розробити й реалізувати конкретні заходи щодо усунення першопричин.

Так чинники, що впливають на досягнення стабілізації економічної системи та опосередковано на стабільність фінансового стану підприємств, класифікують за певними ознаками. Таким чином, фінансова стійкість є найважливішою характеристикою фінансово-економічної діяльності підприємства в умовах ринкової економіки. Якщо підприємство фінансово стійке, то воно має перевагу перед іншими підприємствами того ж профілю та залучень інвестицій, в отриманні кредитів, у виборі постачальників і в підборі кваліфікованих кадрів.

Список літератури:

1. Подольська В.О. Комплексна оцінка фінансової стійкості підприємства / В.О. Подольська, О.О. Оржинська // Науковий вісник Полтавського університету споживчої кооперації : зб. Наук. Праць. – 2009. – № 4(35). – С. 136-142.
2. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент : [навч. посібн.] / В.М. Шелудько. – К. : Знання, 2006. – 474 с.
3. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз : [навч. посібн.] / Ю.С. Цал-Цалко, Ю.Ю. Мороз, О.Г. Денисюк. – Житомир, 2009. – 504 с.
4. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : [навч. посібн.] / Г.В. Савицька. – 3-тє вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2007. – 668 с.
5. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз : [навч. посібн.] / К.В. Ізмайлова. – 2-ге вид., стереотип. – К.: МАУП, 2001. – 152 с.

Мамогенко Н.С.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКИХ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Одеський національний політехнічний університет, Одеса

Машинобудування України – потужний сектор промисловості, який об'єднує понад 11000 підприємств з виробництва різних машин і обладнання, приладів та апаратури і т.д. Вони концентрують більше 15% вартості основних засобів, майже 6% оборотних активів української промисловості та понад 22% кількості промислового персоналу [1, 2].

Основними ризиками для роботи промисловості в 2015 році можуть стати зростання вартості сировини та енергоносіїв, зміни, пов'язані зі зростанням тарифів на